

Передплата

на «РУСЛАНА» вписати:

в Австрії:

на цілий рік 10 ар. (20 кор.)
на пів року 5 ар. (10 кор.)
на чверть року 2:50 ар. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — В Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. п. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавманя.

Рукописи зберігає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» перенесла ся з днем 1. вересня с. р. до нового льокалю при площі Домбровського (Хорунщини) ч. 1. в партері.

Соймові вибори в Чехах.

(X) З цісарскою санкцією закона про непосредні вибори з сельских громад до сойму чеського, з розв'язанем дотеперішнього сойму і розписанем нових виборів почав ся в Чехах справдешній виборчий рух. Політична дискусія, котра вже перед тим звертала бачну увагу на справу виборів, набрала тепер ще більшого значіння. Вибори самі відбудуть ся аж в першій половині жовтня, позаяк уложено нових ліст виборчих з сельских громад вимагає чимало часу. Партийне дневникарство обговорює вигляди виборчі з доволі значною зневірою. Головні бачність звертають всі на аграрників, котрі виступають до боротьби з великими надіями, хоч молодоческе дневникарство запевняє, що непосредні вибори значно обнижають вигляди аграрників.

Замітно, що німецько-ліберальне дневникарство вельми похнюплєне і затревожене. Головний орган німецьких лібералів в Чехах звертає бачність німецьких виборців на те, що їх будучина спочиває у власних їх руках. Ніхто не може предвидіти, що може тимчасом стати ся, поки всенімецька германізаційна програма або спільна програма німецьких людовців і лібера-

лів що-до поділу Чех буде всесторонньо прийнята.

Позаяк чесько-консервативній більшості чеського сойму очевидно не припаде до вподоби германізаційне змаганє всенімецьким, длятого не остає нічо иншого, як перенести німецьку обструкцію до чеського сойму. Побіда всенімецьким стояла би отже великих жертв. Вірноконституційна шляхта вводить вправді уміркований елемент до сойму. Німецьке сторонництво не має в тій курії виборчий ані одного заступника в соймі, а чеська шляхта фєвдальна не моргне і вусом, щоби вірноконституційній шляхті зробити яку уступку.

В тій дусі промавляє також инший німецько-ліберальний дневник і сумніває ся, чи «фєвдали» будуть готові до «справедливих уступок», як були подані у внесеню гр. Букоа.

Мусимо на те пригадати, що до упадку внесеня гр. Букоа, котре вірноконституційній шляхті забезпечувало певну репрезентацию в соймі, передовсім причинило ся німецько-ліберальне дневникарство, котре тепер так жалує ся на «загально признану кривду».

Тепер виступають також з проєктом, щоби віцемаршалка сойму брати з вірноконституційної шляхти, забуваючи о тім, що були змаганя не допустити до її репрезентации в соймі. Взагалі німецько-ліберальне дневникарство нараз вельми розжалобило ся. Доси оно пособляло дуже пильно всенімецьким і підлещувало їм яко «вільнодумному, поступовому» сторонництву. Тепер же, коли всенімецькі висаджують лібералів з сідла, коли нівечать всякі пляни лібералів, починає ліберальне дневни-

карство кликати о поміч. Се нагадує давню історію про викликуванє духів, від котрих опісля трудно визволити ся.

Виборчий рух.

Чи не зі страху перед власним повнїзмом наступила реакція в «намісниківському органі», «Gazet-i narodow-ий»? До недавна завзивала komitety powiatowe, щоби всюди ставили кандидатуру narodowe для сельської курії і старали ся переперти їх всіма способами, щоби показати Русинам, що можна і без них обійти ся в соймі. А тепер ось що читаємо в «Narodow-ий»: «Neue fr. Presse» доносить — не знати на якій підставі — що Русини одержать заледви 8—10 мандатів. Се обчисленє є зовсім хибе. Дотепер Русини мали 15 мандатів, а тепер представляє ся річ так, що вибір кандидатів руских в заповнений в 11 округах, а надто в кількох округах (сімох) важать ся шанси так, що вислід до послїдної хвилі буде непевний. Після всякої правдоподібности узискають Русини чотири мандати з сиз непевних, — отже будуть мати загально менше-більше таку саму скількість мандатів, як мали до тепер. Є се очевидний «Wink von oben», який «Narodowka» передає своїм товаришам-шовіністам, з якими разом уряджувала нагінку на Русинів.

З Бродів пустила в світ «Gazeta narodowa» ось яку неблизцо, щоби баламутити руских виборців: «О. Тянякевич переконавши ся що в золочівськїм окрузі не має шанс, переїс свою кандидатуру на бродський повіт. На его річ зрекля ся хлоп Ничай і нотар п. Громніцкий». Очевидно, що се є лиш зловна видумка, бо одинокою народною кандидатурою на бродський по-

16)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроїка з давноминулого).

У Химулі було три сини: старший був в Москалах; підстарший дома господарює, а молодшого окружний звелів віддати до школи. Ходив хлопець чотири роки; навчив ся читати і писати, тепер ходить у волость, писареві помагає; «може й сам павкою стане, вболівав Химуля; занівечила мені сина та школа; то була дитина, як і всі діти у мене, а тепер стало воно таке неслухняне, нехтує батьків, перекиривляє; з братом гризеть ся, а в хозяйстві й заходоудну воду не візьметь ся. Ти йому слово, а воно тобі десять. Брат йому загадує, волів гнати на пічліг, а він йому: сам жени; я вам не наймит, я людина просьвіщенна, а ти хахол, спинопас, та як почне штокати да акати, да сичати дак просто, хоч вуха затулуй, да з двору тікай. Хто його зна, що з його і буде; доброго нічого не сподівати ся... хоч би вже його в Москалі взяли швидче... Погано! знівечила школа хлопця».

Химуля зітхнув, трошки помовчав, а далі знов:

— Більш за все бере мене і жаль і зло, коли він почне з матери знущати ся да пере-

кривляти її! Раз я трохи-трохи обухом не зацідив його... Рубаю я дрова, а він під коморою на ганках вичитує якогось коцька-Горбулька. Мати вийшла і почала йому дорікати: «чи не сором тобі, Юрку, батько старі руки трудить, а ти сидиш да вісенітницю верзеш»; а він їй висолопив языка да «мовчали-б ви, мамо, коли не тямите, що я читаю! вапа голова хахлацька кличчям набита». Я як вчув отсе, так прижогом до його з сокирою; постеріг ся каносний хлопець, да швидче в комору і двері на завіску.

Максим зрозумів, що заведені тоді при волостних розправах школи «для приготуванія волостныхъ и сельскихъ писарей» — почали вже вносити величезну деморалізацію і перш за все в семью. Дитина цураючись мови батьків і під впливом здеморалізованих писарів, не тямив, в чому саме сила науки і набирала ся лихої думки, що навчившись читати російські книжки і писати «по благородному», вона стає через те геть виш своїх батьків; що вона чимсь перевишася уся масу свого народу, перестає бути «хахолом» і робить ся чимсь «благородним». Одно слово — Одинець тямив очевидячки величезну моральну силу народньої мови в школі і не меншу силу деморалізацій, що приходить з школи поставленої антипедагогічно.

Покликали вечеряти.

Прийшов і Юрко: він зневажливо кивнув головою Максимови і мовчки сів за стіл, раз-по-раз кидуючи очима на свій новенький сукня-

ний з зеленим комірдем жупанок, які звичайно тоді велено було носити сельским писарям.

— Чому не їш? спитав батько Юрка: затірка добра, смачна.

— Благодарю-с; я полуднічал, коли маменька била масло, я кушал скалятьон-с.

— Що таке ти їш? Говорив би ти по людськи, а то верзеш так по лкомусь, що й сам Соломон не розібрав би тебе, мовив батько.

Юрко глянув на його знід лоба і мовив:

— Я гавару по благородному; а што мужики мене не розуміють, то не дивно...

— Ага! дак се ти про сколотіни, так би й казав, а то верзе: «скалятьонс», я гаразд і не вимовлю, озвала ся мати.

— Мужики — кажеш, заговорив, насуплюючи брови, старий Химуля: а ти-ж то хто? пан, чи що?

— Не хахол...

— А щож ти?

— Просьвіщенній чєлавєк.

— Добре тебе просьвітили, що забув ся і хто ти; а я тобі скажу, хто ти: панська підшва, і як та підшва — носиш усе, що прилипне і так як підшва і згнеш десь на сьмітнику.

Слово по слові Юрко ні к чому не змовчував і наренгті, промовивши: «у вас атец — в голове ключчя», встав і вийшов з хати.

— Чому ти йому чуприни не памнеш? озвала ся Химулиха до чоловіка: дивись ти, як блязня заносить ся; нехай би вже на самоті а то, глянь ся! при чужій людині отак зневаж-

віт, проголошеною тамошнім повітовим комітетом виборчим, є кандидатура п. Барвіньського. З висуненою штучно кацапською кандидатурою навіть нема що числити ся.

Пос Ром анчук, як ми вчора донесли, зривнував з кандидатури в Бібрці; нині оголошує «Галічанів» на бобрецький повіт кандидатуру о. Семена Заяца з рамени «Русскої Ради». Так платити консолідація!

Надто оголошує «Галічанів» поставленою «Русскою Радою» кандидатури Василя Бігуна на ярославський і Андрея Бобака на сянський повіт.

З Підгаєччини оголошує повітовий виборчий комітет таку відозву і запрошеня:

Наші противники рішили в Підгаєччині, як майже в цілм краю, за всяку ціну видерти Русинам і руским селянам посольський мандат до сойму кравого.

Нашого довголітнього і заслуженого посла з округа виборчого Підгайці Ви. п. д-ра Дамяна Савчака рішили они укарати за те, що він карности і солідарности народної не зломив і з прочими рускими послами сойм опустив.

Та наші противники чванять ся, що їх кандидат п. Літинський має вже запевнену більшість і що він буде хлопским послом з Підгаєць. Чи се може бути? Чи ми вже так низько упали, щоби обшарник заступав нас Русинів і хлопські інтереси, котрі так ріжняться між собою, як небо і земля? Ми в тов повірити не можемо!

Тому зійдм ся всі на послідну раду передвиборчу до салі Ради повітової до Підгаєць на понеділок дня 2. вересня о год. 12. в полудне і там рішимо остаточно, хто має бути нашим послом — чи заступник селян і Русинів, чи репрезентант шляхоцко-польської справи! Не жалуйте часу й труду, а прийдіть всі виборці, котрим справа хлопска і руска лежить на серцю!

На ті збори запрашаємо також обох поставлених кандидатів Ви. п. Е. Літинського і д-ра Савчака.

Підгайці 30. серпня 1901.

За повітовий комітет виборчий: О. Ів. Навроцький, Василь Будний начальник громади в Вербові, о. Григ. Содомора, Теодор Содомора в Беневі, о. Е. Роздольський, Іван Бартків в Волиціні.

З Долинщини оповіщають:

Послідне передвиборче віче в Долинщині для остаточного порозуміння з пп. виборцями відбуде ся: 1) для виборців судового округа Болеківського в Болекові дня 2. вересня в домі п. Петровичевої; 2) для виборців долиньського судового округа в Долинні дня 3. вересня в домі п. Писарського; 3) для виборців рожиївського судового округа в Рожиїтові дня 4. вересня в

домі Ханіни Вайсмана, всюди о 2. годині пополудні. На ті віча запрашає ся вибраних пп. виборців!

За Комітет виборчий в Долинні: Теодор Богачевський.

З Борщева пишуть:

Передвиборчі збори незалежних руских виборців і правиборців повіту борщівського, що відбули ся дня 25. серпня с. р. в Борщеві при участі поверх 200 відпоручників яких 40 громад повіту, ухвалили одностайно на борщівську курию селянську кандидатуру п. Йосифа Свидзінського, господаря з Борщева, і рішили представити ту кандидатуру до затвердження нашому Головному Комітетови виборчому у Львові.

Взиваємо отже всіх чесних, незалежних виборців повіту, щоби в дни 5. вересня віддали свої голоси лишень на п. Йосифа Свидзінського з Борщева, бо він є нашим одиноким народним кандидатом.

За повітову народну організацію: Др. М. Дорундяк, Єроним Калитовський.

З Ярославщини доносять:

В Сіяві д. 29. с. м. відбуло ся зібране виборців округа сіявсько-ярославського і одностайно заявили ся за кандидатуру Василя Бігуса, господаря з Висоцка, а кандидат Михайл Богущкий зрік ся своєї кандидатури в користь Василя Бігуса.

За комітет: о. Ф. Подолинський.

З Немирівщини доносять:

Равске староство нагло змінило речинці правиборів: в Смолині з 30. на 29. серпня о 8. год. рано; в Воробляччині з 4-ої пополудни на полудне 29. серпня; в Передмістїю були два речинці правиборів, один на день 27. серпня о 9-ій перед полуднем; люде дармо чекали до вечера, бо комісар не приїхав і правибори не відбули ся.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

З Риму доносять агенція Стефаніого, що понеже на основі папської булі змінено інститут Сане Жіролямо в Пелі Шіярані на семинарію для Славян, замешкані в Римі Дальматинці удали ся з прапором своєї народности до згаданого інститута і обсадили всі бюра і канцелярії, мимо протесту ректора, який мусів шукати помічи в поліції. Тимчасом Дальматинці вивісили на бальконі свою хоругву і обняли інститут в своє посіданє. Комісар поліції заявив ректорови, що він не може інтервенювати в сій справі і відіслав его на дорогу цивільного спору. Тамошня амбасада австро-угорска вислала вчера свого урядника в справі демонстрації Дальматинців до міністрів Тринетіого і Занарделього,

— Усе можливе — коли від нас Бог відступив ся і за наші тяжкі гріхи попустив нас на поталу... Аж у нас колись і панцан не було, усі були вольні, а захотіли — і панів наробили і людей під панів підвернули.

— Горілки стали без міри вживати; благочестия через те поменшало; от — Біг і відступив ся від нас, вставила своє слово Химулиха.

— Не говори так жінко, відповів Химуля; яка вже тепер горілка: колись більше пили, а менше лиха знали; тепер горілка дорога стала: то було одвезеш у панську винницю копу кулів, се на дорогу ціну дак 40 коп.; тобі й насиплють відро горілки; а тепер горілка в жидівських руках, акциз завели; самого акцизу тепер з відра 75 коп.; акцизники — усе жиди і хазайнують, а пани у них, наче прикажчики, да не всім панам і можна гнати горілку; у кого нема 50 душ крепаків, тому й не можна, а колись і у нашого діда, у простого козака була своя винниця... ні, не в горілці лихо; а люде стають не ті... не ті роки... убожують якось; усе дорожжє, податки і відбутки більшають; людей множить ся, заробітків меншає, а до того некрутчина ще; павок всяких розвела ся сила-силенна... Ні, не на добро воно йде; усі старі люде кажуть, що на гірше воно йде...

(Дальше буде).

який зажадав видаленя Дальматинців з інститута св. Єронима.

Про китайський заколот оголошують дрезденські Neueste Nachrichten розмову одної знаної в тамошних політичних кругах особи з високим російским достойником. «Що дотичить китайської справи, — подає згаданий дневник — належить дійсно приписати лише політиці царя Миколая, що Китай вийшов з ферменту без значної територіальної страти. Німеччині і Англії зробив дипломат ясно сформулований закид, що приспівали вибух китайської завірюхи, приготованої місіонарями. Наслідком діяльности сих двох держав Росія виділа себе примушено загорнути Порт Артур, Манджурию, яка буде злученою з Росією єдино торговельними зносинами, — наміряє Росія звернути у відповідім часі Китаєви. Гр. Вальдерзе вивязав ся зі свого трудного завданя загалом вдоволяючо, але не обійшло ся без блудів, як пр. карних виправ в глибину краю. Цар, — сказав дипломат — признав вправді полевого маршалка, гр. Вальдерзого, головним командантом союзних війск в Печілі, однак лише в сім розуміню, що він має лише вести відсіч амбасад в Пекіні. А скоро російському генералови удало ся освободити загрожені посольства, в Петербурзі не могли зрозуміти, пощо гр. Вальдерзе взагалі виврав ся на сю виправу».

З Царгороду доносять: В тутешних урядових кругах турецьких дивлять ся на виїзд французького амбасадора Монстанса з як найбільшим спокоєм, а справу, котра викликала конфлікт, уважають за маловажну, щоби она могла наробити великого заколоту у французько-турецьких відносинах. В справі сего конфлікту відбула ся вчера рада міністрів турецьких. Заступник французького амбасадора в Царгороді вислав окружник до всіх консулів, в котрім взивав їх, щоби они й дальше сповняли свій уряд так само як дося.

Руский інститут для дівчат в Перемишли.

(Конець).

Вкінці обовязані Родичі чи опікуни при вступі їх дітей до Інститута стати членами нашого Товариства, аложити річну членську вкладку та підписати предложену їм в тій цілі декларацию що-до точного сплачуваня належних оплат.

Кожда учениця мусить мати при вступі до Інститута слідуєче випосажене: 1) сінник (190 цтм. довгий, 90 цтм. широкий), 2) подушку, 3) ковдру, 4) вовняний коцик до накриваня ліжка, 5) 4 пошевки на подушку, 6) 3 тонні простирали під ковдру, 7) 3 грубіші простирали на ліжку, 8) 6 сорочок, 9) 6 білих кафтаників, 10) 6 пар майток, 11) 6 пар чорних паньчохів, 12) 4 рукавички, 13) 12 хусток до носа, 14) 4 сніднички білі і 2 кольорові вовняні (гальки), 15) 6 фартушків, з того 2 чорні вовняні (бруксєлінові), а прочі 4 до праня, 16) 2 капелюхи, літній і зимовий, 17) рукавички літні і зимові, 18) верхній одяг літній (загортку) і зимовий (плащ), 19) 3 суконки: одну на сьвята, а дві на буддень, одну літню, другу зимову. Що-до барви суконок то було би пожадане, щоби верхні одяги і суконка сьвяточна були гранатові, а суконки буденні: зимова бордо, а літна ясна; но впрочім нема ту примусу, а лишає ся все до вподоби Родичам та Опікунам. З огляду на цілі педагогічні має бути фасон суконок можливо скромний без всяких злишних а впадаючих в очи прикрас, щоби лиш одіж визначала ся стараним викінченем та відповідала вимогам выгоди і свободи рухів.

Для доповненя випосаженя мусить кожда інститутка мати конечно єще 2 пари черевиків нових або в цілком добрім стані, так щоби під час коли одну пару інститутка зужие, друга пара находила ся в руках порядкуючої служби, і так кожного дня на перемену.

Для удержаня порядку і здоровля мусить кожда інститутка мати ще: 2 гребені, рідкий і густий, 3 щітки, а то: до суконок і до зубів, мило в відповіднім сховку; єсли інститутка має коротке волосє, також відповідні гребінчики або гєрдани.

ливо до батька... взяв би ти ложну, та поміряв його і вдовж і впоперек, тоб він і отямив ся.

— Ех, жінко, жінко! відповів журливо Химуля: наче ти не знаєш, що я не вмю бити по людськи, а вже коли почну, дак не перестану, доки він у мене в руках не похолоє...

— Се все ото анахтемська школа таке робить; казала я тобі — не пускай його до школи, а ти не послушав ся і вийшла з дитини скажена свиня.

— Окружний мене примусив, виправдував ся Химуля: та хибаж у нас самих тільки школа? Є вони скрізь.

— Та не скрізь воно так...

— Не скажу; мабуть, що не так...

— Бо страху в нашій школі Біг-ма...

— Овва, чого - чого, а страху того — хоч греблю гати, щодня їдять діти березову кашу, до різок так при звичають ся, що у їх уже й не болить, я сам бачив, як учитель полосовав Кандидишиного Трохима у сїнях у волости; він його перецить, аж кров цївкою бє, а воно лежить да сьмієть ся... Занадто вже богацько у нас стали бити і дітей і дорослих: за все тобі різки; нічим оплатити ся — різки; спізнав ся на стійку — різки; закурив на улиці люльку — і за се різки... Погано; а буде ще гірше; он ходить чутка, що усіх нас козаків повернуть на «вовні поселеня»; все піде під барабан, да під шилагу... Ви нічого про се не чули? спитав Химуля Одинця.

— Не доводило ся, да се вигадка якась; діло не можливе.

Всі вище згадані предмети мусять бути або нові або знаходити ся в цілком добрім стані і мусять бути старанно і виразно позначені початковими буквами дотичної ученці. За невзначену або недбало позначену оліж і біле заряд не відовідає. Крім того кожда інститутка є обовязана всі свої річи назначити числом, яке получити при вступі до Інститута. Від учениць, котрі вже були в Інституті і мають знов повернути, жадає ся, щоби число, котрим їх річи були в минулі році шкільним позначені, задержали і на сей рік шкільний та щоби вже в часі ферій всі свої річи тим числом (о скільки покаже ся потреба) на ново позначили.

Квестія старанного значеня річий є дуже важна. Будучі наші женщины набирають через те почути ладу та замилованя до порядку. Родичі чи Опікуні не наражають ся на евентуальні страти, а Заряд Інститута при менших трудах зискує довіре і оминає незаслужених закидів.

Всі річи інститутки мають бути потрібно списані. Один з тих списів одержує надзирателька, котра при вступі інститутки річи відбирає, другий надзирателькою підписаний позістає в руках Родичів зглядно Опікунів для остаточного порозуміння при виїзді інститутки, третій дістане учениця в тій цілі, щоби могла брати участь при порядкованю річий.

Кожда інститутка получає в Інституті: ліжко, малу шафку коло ліжка з шуфлядкою (нахт-кастлик), кожда окрему шафу на сукні, капелюхи і т. п., одну осібну полицю в спільній шафі на білі і окремих пулт (столик) на книжкні і прибори наукові в залах до науки (музеях). Не вільно інституткам привозити до Інститута крім одного малого святаго образка над ліжком, ніяких інших власних частий устроян, як образів, даванив, шафок і т. п.

Рівнож не вільно інституткам крім молитвослова і приписаних книжок шкільних мати інші книжки, як лиш такі, на які заряд позволить.

Всяка переписка листовна веде ся посредством заряду. Листи надходячі до інституток (крім листів від Родичів і Опікунів) підлягають контролю Інститута.

Письменні зголошеня, заосмотрені в 1) метрику крещеня, 2) свідоктво шкільне і 3) свідоктво щіплення віспи, належить прислати на руки Івана Матковського, господаря Руского Інститута для дівчат в Перемишлі, найдальше до 25. н. ст. серпня 1901.

Вкінці звертаємо ще увагу, що тільки зголошеня вчасно наперед внесені будуть могли бути узгляднені, позаяк вже до тепер увійшло значне число зголошень.

Від Віділу Товариства «Руский Інститут для дівчат в Перемишлі».

<i>О. Іван Войтович,</i>	<i>О. Мирон Подольський,</i>
председатель.	містопредседатель.
<i>О. Михайл Мриц,</i>	<i>Алексей Ярема,</i>
<i>О. Йосиф Кишакевич,</i>	<i>Дмитро Чеховський,</i>
<i>Іван Матковський,</i>	
господар Інститута.	

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Андрея, Агафії; рим.-кат. Ідія. — В понеділок: гр.-кат. Самуїла; рим. кат. Юста. — Ві вторник: гр.-кат. Тадея апост.; рим.-кат. Ізабелі.

— **При зміні місяця** просимо наших ВП. передплатників вирівнати задегости і відновити передплату, бо інакше будемо приволонені здержати висилку нашої часописи.

— **Гімнастичні вправи для учеників** зачинають ся в рускім «Сокол» з днем 2. вересня. Вправи будуть відбувати ся 3 рази в тижня т. є. в понеділок, середі і п'ятницю для учеників молодших від 1/2 6—1/2 7 год. для старших від 1/2 7—1/2 8 год. вечером. Вписи відбувають ся в тих самих днях і годинах від 2. вересня, ул. Підвале ч. 7. Вкладка місячна вносить 1 кор.

Вправи відбувати ся будуть під доглядом і управою вишколених настоятелів. За Старшину Товариства гім. «Сокол»: *Др. Гусевич,* за голову; *Денис Кучика,* справник.

— **Нові шкільні учебники рускі.** Рада шкільна краєва затвердила і вводить до шкільного уживаня з новим шкільним роком отсі учебники:

Віймки з українсько-рускої літератури XIX столітя, II, том, 3-тє виданє. Ціна 4 кор.; для VIII кл. гімназ. уложив *Ол. Барвінський.*

Огляд українсько-рускої літератури до кінця XVIII столітя написав *Ол. Барвінський.* Ціна 40 сотиків (Підручник для доповненя Хрестоматії Ом. Огоновского для гімназій).

Вибір з українсько-рускої літератури для III і IV. року учительских семинарій, уложив *Ол. Барвінський.* Ціна 2 кор. 40 сот.

В. Закшевского: Всесвітня істория. Т. II, середньовічна істория, переложив *Ол. Барвінський,* ціна 2 кор. 40 сотиків. —

— **Метеор.** Др. Мартин Ернет, професор львівської політехніки і директор астрономічної обсерваторії на політехніці, просить всіх, що бачили метеор в понеділок, аби донесли ему отсі подобиці: 1) Точний час з'являща. 2) Дорога метеора серед з'явд (скіц разом зі з'явдками або іншими даними, після котрих можна би зорієнтувати ся). 3) Яєність, краса і форма метеора.

— **3 університету.** Міністерство просвіти оголошує на основі найвишого уповажненя і ухвал професорів правничого віділу, що від сего шкільного року не буде обовязувати розпорядженя, після котрого було вільно складати ригорози вже в остатних чотирох тижнях четвертого року студій. Нове розпорядженє видано в інтересі науки.

— **Маститий перед судом.** Др. Владимир Дудикевич, кандидат на посла з коломийського повіта, закинув одному зі судій, що він сфальшовав протокол розправи, а іменно, що сторона інакше зізнавала, як записано в протоколі. Однак по переведенім слідстві дисциплінарнім проти того судії показало ся, що Дудикевич допустив ся очернения. На сій основі Дудикевичови видано процес, який відбуде ся перед станиславівским судом. Акт обжалованя відносить ся також до д-ра Алексеича, котрий разом з Дудикевичом підписав рекурс проти сфальшованя судового протоколу.

— **Чи й Гуцульщина против Бурів?** Львівські газети подають звістку, що оноді вивезено окремим поїздом зі Львова до Трансвалю 600 коней, котрі мабуть закупили Англіїці. Наша Гуцульщина ніколи не сподівала ся того, що годує коні на то, щоби они колись помагали нищити свободу вільного народу. Але може сей факт і вірадий для Бурів: здаєсь, що мусить бути дуже круто коло Англіїців, коли они аж в нашій нужденній Гуцульщині купують воєнні коні для себе.

— **Грошеві пересилки.** Львівська дирекція почт і телеграфів оголошує: Від дня 1. вересня с. р. допускат ся в почтовім руху з ц. і к. воєнними кораблями, котрі знаходять ся на чужих водах, перекази почтові, адресовані до коменд, штабів і залага тих кораблів, як також корабельні команди і залага будуть могли також надавати перекази на покладах тих кораблів. — При висиланю переказів призначених для воєнних кораблів належить послугувати ся формулярями призначеними для обороту заграничного, а яко місце призначеня подати назву воєнного корабля, на котрого покладі находить ся адресат. — Рівночасно однак застеріг собі Заряд ц. і к. маринарки право вздержаня висилок переказів до кораблів воєнних, если би запас готівки на покладі показав ся до виплати не вистарчуочим. — В таким разі зверне ся надаючому так квоту вилачену, як також заплачену належитість переказову. Що-до переказів вільних від оплати почтової обовязують приписи руху внутрішнього

— **Іменованя.** Міністер просвіти іменовував суплента реальної школи у Львові, Генриха Унчовского, і головного учителя муж. семинарії учительської в Ряшеві, Івана Плішевского, дійсними учителями державної школи торговельної у Львові.

— **Німецка гімназия в Бродах** числила в минулім шкільнім році 543 учеників. З того було греко-католиків 119, рим.-кат. 153, мойсеєвого віроіспов 228. Після народности було: Русинів 118, Поляків 249, а Німців 133.

— **3 київского університета св. Володимира.** «Київская Газета» доносить, що ректор київского університета Фортинський, іменованій інспектором казаньского округу, а на его місце ректором іменованій професор Хандриков.

На університеті оголошено спис 82 студентів, котрі за кару відбували війскову службу, а тепер знова їх прийнято на зимовий курс.

— **Сензацийна смерть.** Вчера у Відні зголосив ся о годині пів до п'ятої пополудни молодий мущина при касі величезного колеса (Riesenrad) в Пратері і зажадав для себе окремого вагона. Понеже не було надто великого переповненя, сповнено его бажанє. З хвилі, коли вагон з молодцем находив ся на найвишнім вершку, роздав ся вистріл. Сейчас спущено колесо на діл і в вагоні найдено самоубійника з розтрісканою головою. З записків найдених при нім, показало ся, що він називає ся Рішард Лезер і має тепер 22 літ. В полишенім листі подає яко причину самоубійства, що посперечав ся перед кількома днями з шефом фірми і з сеї причини мав таку грижу совісті, що постановив

відобрати собі житє. Тяжко раненого перевезено до шпиталя, де мабуть вже і помер.

— **Горівка у Львові** подорожила з днем 1. вересня. На вічу львівских реставраторів ухвалено піднести ціну на літрі горівки о 16 сот., так що літр гіршої горівки замість 1 кор. буде коштовати тепер 1'16 К, а літр ліпшої горівки 1'28 К. При дрібній продажі подорожіє горівка о 2 сот. на кождім келишку.

— **В волинській і подільській губернії** в Росії відбувають ся тепер маневри трех корпусів: 9, 11 і 12. та покінчать ся около 12. вересня.

— **Селянин міністром.** З Копенгаги доносять, що хлібороба Оля Ганзена іменовано міністром рільництва. Ганзен орав саме тоді, коли доручено ему номінаційний декрет. Мимо високої гідности Ганзен займає ся як давнійше господарством. Сам оре, сіє, годує худобу, розуміє ся, тоді, коли не урядує.

— **Перстень з людської крови.** Звісно, що в крові між іншими складовими частями находить ся також зелізо, від чого й походить червона краса крови. Славний французский хемік, Орфіля, ужив сеї обставини в особливий сп. сіб. Іменно, він пускав собі від часу до часу з руки кров, а відділюючи з неї частини зеліза, одержав вкінці стільки того зеліза, що зміг з него зробити перстень для своєї жінки. Дійсно, ще нілжа цариця не носила перстеня з так цінного матеріялу.

— **Виста а злодіїв.** Заряд панамериканьской вистави в Буффало видав таке оголошенє: «Пошукує ся заводових злодіїв до обкраданя банків, фальшивників, злодіїв кипиєвних, улчних і т. п., убійників і мордівників. Становище запевнене». Як хрищів в маю тільки появило ся всяких кримінальників. Кождий, що міг доказати свою злодійску минувшину, діставав по 10 долларів тижнево і продукував ся за се перед публикою. Злочинці показували, як розбиває ся кася, як краде ся годинники і т. д. Міска поліція розвинула відповідний догляд над сего рода артистами.

— **Родимці! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Самборі.**

Наука, штука, література

(Книжки надіслані Редакції).

— **Кирило Студимський: Котляревський і Артемовський.** Відповідь д. Ів. Стешенкови. Львів 1901. Накладом А. Хойнацкого. З друкарні В. А. Шийковского. Стр. 53. мал. 8°. Ціна 40 сотиків, в пересилкою 45 сот. Набувати можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

Видавництво Товариства «Просвіта»:

Ч. 250. **Абрагам Лінкольн.** Оповіданє про його житє. Написала *М. Загірня.* Львів, 1901. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стр. 50, 8°. Ціна 30 сот.

Ч. 251—2. **Русь-Україна і Московщина.** Історична розвідка *Лонгина Цегельского.* З фундації імени Стефана Дубравского 8-ма преміювана книжочка. Львів 1001. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стр. 92, 8°. Ціна 60 сот.

Ч. 253. **Про житє і діяльність Олександра Кониського** оновів *Іван Франко.* Львів 1901. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стр. 36, 8°. Ціна 25 сот.

Телеграми.

Відень, 31. серпня. Цісар прийняв вчера на спеціальній авдієнції в Шенбруні міністра заграничних справ гр. Агенора Голуховского і презеса міністрів д-ра Кербера.

Прага, 31. серпня. Politik доносить з Відня, що російський міністер заграничних справ гр. Лямбсдорф прибуде до Відня в перших днях жовтня і забавить 2 дні. Ся візита була постановлена в хвилі, коли рішено, що гр. Лямбсдорф буде товаришци цареві в подорожі до Німеччини і Франції.

Царгород, 31. серпня. Мимо що міністер заграничних справ повідомив французского амбасадора ще 24. серпня, що видано іраде, силою якого привернено давні права французскому товариству пристани, — се іраде не появило ся еще доселі.

Париж, 31. серпня. Тутешний турецкий посол Мунір-бей запевнює, що іраде в справі товариства пристани появиться ся ще нині.

Париж, 31. серпня. Заповіджене на нині в

